

A pair of hands, palms up, holds a lit pink candle. The candle is lit, with a bright flame and a small amount of wax melted. The background is a dramatic sky at sunset or sunrise, with dark blue and purple clouds illuminated from below by the sun, creating a warm, golden glow. The overall mood is serene and contemplative.

Večery při svíčkách

Večery při svíčkách

Francis Lai: Muž a žena / klavír: Klára Gibišová (9 let)

Alžběta Šejnostová: Dvojčata / četba autorského textu: Alžběta Šejnostová (12 let)

Bylo krásně. Slunce svítilo sice z posledních sil, ale teplo z něj sálalo stejně jako na jaře. Mraky plynuly velice pomalu, chvíli to vypadalo, že stojí na místě.

Napadlo mě: co když jednou slunce shoří? Připadala jsem si opuštěná...

Kdy už ten brácha přijde? Vzala jsem papír a tužkou jsem na něj začala čmárat verše...

Podívej maminko, na nebi hvězdička.

Je tak krásné být bez sluníčka.

Víš přece, maminko, sluníčko spaluje.

Pomalu rozrůstá se zbytek naděje.

Sluníčko přec kazí úsměvy lidem,
takhle tu můžeme pobývat s klidem.

Maminko nesmutni, usměj se trošičku.
Mám tohle zmáknutý, mám tohle v malíčku.

Maminko, poslouchej, nemluvím zmateně.
Na tenhle den nikdo nezapomene.

Konečně už zhasli to velké světýlko,
můžu spát i ve dne, má milá maminko.

Synáčku miloučký, všichni tu umrznem.
Bez světla a tepla dlouho nepřežijem.

Neboj se ničeho, synáčku můj.
Přitul se k mamince, už se nevyasiluj.

Když budem spolu, nějak to zvládneme.
Na tenhle den nikdo nezapomene.

Spinkej už chlapečku, chci ti jen říct,
jak moc jsi statečný a ještě víc...

Dneska nám zrušili plavání, trenéři jsou nemocní. Podzim je takový... Nemocný.

Sedla jsem ke klavíru. Hraju ráda, ale někdy mě to štve, protože mi to moc nejde. Maminka říká, že je to jen takové období a pokud mě to baví, tak bych neměla přestávat. A já jí věřím.

Ede Poldini: Tarantella / klavír: Johana Vítová (9 let)

Přišel. Moje dvojče, můj bratr, můj přítel. Měl hodinu houslí. Jde mu to, opravdu. Úplně nejhezčí je, když hrajeme spolu. Zní to pěkně, kouzelně...

Nechtěl bys jít ven?

Šli jsme k lesu. Nikoho jsme nepotkali, to je divné. Dnešek je prostě zakletý.

Začala jsem nahlas přemýšlet ...

„Bojím se, že se něco změní a my se odcizíme.“

„Ale proč?“, podivil se.

„Lidem bude připadat, že je nepotřebujeme, protože máme jeden druhého. Budeme osamělí, protože se nakonec rozdělíme úplně, a začneme žít životy, které patří jen a jen nám, ne našemu dvojčeti. Čím jsme starší, tím se naše názory a myšlenky ubírají rozdílnými cestami. Je to tak správně, ale stejně je mi to líto.“

Zarazila jsem se. Tohle byly moje vnitřní pocity a strachy, které jsem nechtěla vyslovit nahlas... I on se zarazil. Snad mu nedošlo, že mám pravdu, nechci, aby z toho byl smutný.

Zůstal stát. Sepjal ruce a zavřel oči. Modlil se. Potichu, ale tak, abych to slyšela. Přidala jsem se a modlitbu odříkávala nahlas. „Za tebe, sestro. Neměj strach.“

Otevřela jsem oči. Vzduch zavanul a rozevlál moje vlasy. Podívala jsem se na oblohu a uviděla... Co jsem to jen uviděla. Celé nebe pokrývaly černé mraky, bleskem se zapálil les před námi. Vykřikla jsem, protože se na obloze začal vytvářet rudý vír, který k sobě táhl všechno okolo. Vítr sílil. „Co když shoří slunce?“ ...

Rozběhli jsme se, co nejdál od toho všeho. Nejděsivější na tom bylo to, že to nevydávalo žádný zvuk, anebo jsem ohluchla...

Chytil mě za ruku a zrychlil. Doběhli jsme na samý okraj lesa. Všude byla poušť. Nekonečná kamenná poušť. Nikde ani známka po životě. Na chvíli jsem se lekla, že jsme zemřeli, nebo alespoň já a že tohle je peklo samo.

Zavřela jsem oči, doufala jsem, že se za víčka schovám celá a všechno to je jen zlý sen.

Odběhnout tak ode všeho, co se stalo až k tomu pravému světu, jako by tohle byla jen jeho zamlžená kopie.

Otevřela jsem oči. Stál naproti mně a usmíval se. Moje dvojče, můj bratr, můj přítel.

Nikde ani stopa po černých mracích nebo hořícím lese. Kolem nás běhal máš psíček a štěkal na celé kolo.

„Pojď domů, musím ti něco říct, brácho.“ Otočil se a šel směrem k našemu domovu.

A já doufala, že ta vidina, která vypadala až moc skutečně, byla opravdu jen vidina a patřila někomu jinému, že to celé byl jenom omyl.

„Dneska jsou mraky obzvláště pomalé, vid’...“ začal, a já se taky usmívala...

Maria Theresia von Paradis, Sicilienne / violoncello: Tomáš Tiele (11 let) / klavír: Václav Mlčoch

Erich Fried: Je to, co to je, říká láska / přednes: Michaela Lavická (14 let)

Je to nesmysl, říká Rozum...

Je to, co to je, říká Láska...

Je to nestejně, říká Odhad...

Není to nic než bolest, říká Strach...

Je to beznadějně, říká Úsudek...

Je to, co to je, říká Láska...

Je to směšné, říká Pýcha...

Je to lehkomyšlně, říká Opatrnost

Je to nemožné, říká Zkušenost

Je to, co to je, říká Láska...

František Xaver Dušek, Sonata G dur, 2. věta Andante grazioso / klavír: Johana Vítová (9 let)

Erich Fried: Možná / přednes: Michaela Lavická (14 let)

Možná / (... možná... možná...)

Vzpomínání

je **možná** / (... možná... možná...)

nejbolestnější způsob zapomínání

a **možná** / (... možná...)

nejlaskavější **způsob** / (... možná...)

tišení této bolesti...

František Xaver Dušek, Sonata G dur, 3. věta Allegro / klavír: Johana Vítová (9 let)

Zoe Lansu: A potom se to stalo / četba autorského textu: Zoe Lansu (12 let)

A potom se to stalo.

V jedné třídě seděly dvě holky. Kamarádky. Byla hodina angličtiny, tak se nudily.

Posílaly si vzkazy. Mezi nimi seděl Honza, a tak je posílaly přes něj.

Ta první kamarádka se jmenovala Eva, ale ostatní jí říkali Evka.

Vytrhla ze sešitu úzký proužek papíru a napsala na něj:

ahoj!

a poslala ho přes Honzu té druhé kamarádce. Ta se zase jmenovala Ema.

Hned jak k ní papírek došel, Ema dopsala na druhou stranu:

ahoj nechceš zajít po škole na návštěvu?

V našem vesmíru se stává málokdy, že by nějaký jiný člověk měl identické písmo jako ten druhý a pokud se to stane tak je jen 0,0015% šance, že ho někdy v životě potkáme a z toho jen 0,000000000000000000000000000001% šance, že by byl s vámi ve stejné místnosti, a právě si posílal vzkaz s odpovědí, která by teoreticky navazovala na vaši předchozí vzkazovou konverzaci.

A Evce se to právě stalo!

Když k ní Emin vzkaz došel, odpověděla bez váhání:

jasně že jo! a poslala...

Ve stejnou setinu vteřiny odpovídala Iva ze zadní lavice na vzkaz od Laury, který oznamoval, že jí Michal – cituji: „Sežral tou svou vobří hubou fusekle.“

A Iva odepsala písmem, které bylo identické k písmu Evky:

no fuj! jako vážně?

Jak se říká, Náhoda je velmi proradné stvoření.

A tak se samozřejmě profesorka Sojková musela podívat zrovna na Evku, když podávala Honzovi vzkaz pro Emu.

Hněvivě jí ho vytrhla z ruky, zmačkala a hodila do koše na plast.

Krvežíznivému tvorečkovi jménem Náhoda to však ještě nestačilo, a tak Eliška, která byla prostředníkem mezi Laurou a Ivou, zpanikařila a ve vlně stresu si neuvědomila, že vzkaz podala Michalovi a ten automaticky podal vzkaz Emě.

Hned jak si Ema přečetla vzkaz, se urazila a zapřísáhla se, že vstoupí do kláštera, uzavře se do samoty a už nikdy s nikým nepromluví, zvláště ne s tou pitomou Evinou.

Evka byla zmatená proč se jí najednou Ema vyhýbá.

Počkala den dva, ale Ema byla pořád naštvaná, tak se Evka rozhodla, že si najde novou kamarádku.

Jak roky plynuly, dvě kamarádky na sebe postupně zapomínaly.

Mezitím si vzkaz od Evky jen tak hověl v koši.

A protože ho absolutně nikdo nevynášel setrval na svém místě 39 let.

Poté škola zkrachovala a celá budova byla zbourána buldozerem.

Tím se rozryla dvoumetrová vrstva prachu nad vzkazem a ten ihned vylétl nad oblaka prachu a letěl vzhůru novým dobrodružstvím.

Ta však netrvala moc dlouho, asi dvě vteřiny, protože ho hned nasál obrovský mega-vysavač 2000 velký jako jeřáb.

Vzkaz objevil v trubici na plast (moderní mega-vysavače 2000 byly natolik inteligentní, že uměly číst nápisy na jednotlivých odpadkových koších).

Tam vzkaz zůstal, v pohybujícím se mega-vysavači 2000, dokud se nedostal do Mongolska, kde měli největší palírnu plastu na světě. Jmenovala se „Úžasný Rogerův Mega Ultra Velký Recyklační Stroj na Plast“.

Zkráceně URMUVRSP.

Instituce jako taková zabírá celé Mongolsko.

Vzkaz tam putoval rovných 11 měsíců a 29 dní.

Dnes ráno, jako každý den, se dal obrovský stroj do pohybu, vcucnul jako nic celý plastový obsah mega-vysavače 2000 jedním ze svých tisíců obřích chobotů. Odpad nejdříve jel několik kilometrů na běžícím páse.

A potom se to stalo.

Ten titěrný papírek lehce nadskočil a sletěl dolů do obrovské změti ozubených koleček a pístů. Zapadl mezi dvě malinká milimetrová kolečka a stroj se rázem zastavil.

Páry bylo najednou v hnací komoře moc,
a tak praskla trubka vedle, spustil se plyn.

Stroj zkolaboval a celý se tím zhroutil do sebe,
což vedlo k ohromnému výbuchu plynu.

Výbuch se nesl v několika vlnách a zdevastoval jakýkoliv život na Zemi.

A tak skončil svět...

Fryderyk Chopin: Valčík E dur op. posth. / klavír: Klára Gibišová (9 let)

Michaela Lavická: Nadějný fotbalista / četba autorského textu: Michaela Lavická (14 let)

Tanwir žije s matkou Teremou a dvěma sestrami, sedmiletou Zinat a roční i Sorenou, v chudinské čtvrti Kibera. V chatrči z hlíny, dřeva, plechu, bez tekoucí vody i elektriny. Místo klasických záchodů používají takzvané létající toalety. Celá věc spočívá v tom, že člověk vykoná potřebu do plechovky či plastového sáčku, který pak vyhodí do příkopu, na hromadu odpadků nebo jednoduše co nejdál od svého domu. Žijí v jedné místnosti, kde vaří i spí. Přestože už je Tanwirovi jedenáct a Zinat sedm, nechodí do školy. Ve zdejších školách se platí školné a na to nezbyývají peníze. Obyvatelé slumu se pohybují mezi horami odpadků. Děti si hrají v kontaminovaných stokách. Virem HIV je v Kibeře nakažený každý pátý obyvatel. Celá oblast bývá pokrytá mračny much a nebezpečných komárů, kteří přenášejí malárii. Po slumu se potulují domácí zvířata, od prasat, slepic, kachen až po psy a kočky. Hledají si potravu v hromadách odpadků. Mnoho dětí se nedožije ani pěti let.

Spousta žen si přivydělává prostitucí, to ale Terema odmítá. Prodává brambory a mandazi, smažený pokrm z těsta.

Ovčáci čtveráci / violoncello: Zuzana Macháčková (7 let)

Terema vzbudila děti a rozdala jim úkoly. Zinat poslala s malou Sorenou žebrať do centra Nairobi. Když lidé vidí roční dítě, dají víc. Měla o ně strach, po Nairobi se potulují zločinci. Jsou mezi nimi i děti, které žijí na ulici a pro peníze jsou schopné vraždit. Tanwira poslala jako obvykle na skládku Dandoru. Spolu s dalšími dětmi bude celý den prohrabávat odpadky ve snaze najít něco, co by se dalo zpeněžit. Vzala plastový kanystr a vydala se pro vodu k nedalekému potrubí, aby měla z čeho udělat oběd. Rozhodla se připravit ugali.

Běží liška k Táboru / violoncello: Zuzana Macháčková (7 let)

Tanwir se vrátil. Nic zvláštního nenašel. Po jídle si šel s kluky zahrát fotbal. Jeho pozornost upoutala skupinka bělochů. Byli to dobrovolníci z Anglie. Fotbalový tým s trenérem. Přijeli do Kibery na humanitární pobyt. Přivezli spoustu dárků. Míče, fotbalové dresy, kužely na slalom a další sportovní vybavení, které děti vůbec neznaly. Tanwir si všiml, že ho trenér sleduje. Přestával se soustředit na hru. Slyšel, jak na něj někdo našťavaně volá: „Hej, Tanwire, dávej pozor!“

Začalo se stmívat, děti se rozcházely do svých domovů. Trenér zastoupil Tanwirovi cestu.

„Ty jsi Tanwir?“

„Jak to víte?“

„Volali na tebe. Jak dlouho už hraješ?“

„Od chvíle, kdy jsem začal chodit.“

„Máš talent. Mohl bych mluvit s tvými rodiči?“

„S matkou možná, otec už nežije.“

„To mě mrzí. Přijď zítra okolo poledne s maminkou. Budu tu na vás čekat.“

Tanwir odběhl. Pomalu se ztrácel ve tmě...

Skákal pes přes oves / violoncello: Zuzana Macháčková (7 let)

Druhý den Tanwir sledoval slunce... Vletěl do chatrče...

„Mami, podívej, jak už je vysoko... Určitě je poledne!“

„Tanwire, mně se nikam nechce. Mám tu práci.“

„Ale mami, bude tam čekat!“

„Už jsem řekla. Ne, Tanwire!“

„Prosím. Jen zjistíme, co chce.“

Došli na smluvené místo. Trenér už je čekal. „Mám pro vás návrh.“

Na Teremě bylo vidět, že znejistěla. „Jaký návrh?“

„Váš syn je velmi dobrý fotbalista. Rád bych ho trénoval.“

„Cože?“ nechápala Terema.

„No, nějaký čas bych Tanwira trénoval, a pak, pokud byste dovolila, bych ho mohl vzít s sebou do Anglie. Zařadil bych ho do programu pro nadané děti. Pomohl bych mu vyřešit potřebné doklady. Tak co?“ Terema nevěděla, co má odpovědět.

„Žil by v našem domě s mou ženou a synkem. Měl by svůj dětský pokoj. Chodil by do školy. Už by nemusel žebrot a přehrabovat se v odpadcích. Tak co?“

„Co za to chcete?“

„Nic!“ usmál se na ni trenér.

Najednou toho bylo na Teremu moc. Má tomu muži věřit? V Kibeře žila od narození, jinak si život už ani neuměla představit...

„Nedokážu mu dát nic než svou lásku a trochu ugali... Mějte na paměti, že vám svěřuju to nejdražší, co mám.“

Odlet Tanwira byl pro celou rodinu velmi smutný. Tanwir byl plný očekávání a snažil se zadržovat slzy. Je přece už velký kluk! Terema políbila svého syna, vtiskla mu do dlaně talisman a pošeptala: „Synku, každý večer se za nás budu modlit.“

Představovali jste si někdy jaké to je být petrklíčem?

Každé ráno vysvitne sluníčko a vás pěkně prohřeje až vám pookřejí okvětní lístky, a pak vás osuší od ranní rosy.

Krásně se natáhnete, a rozvinete překrásné žluté květy.

Celý den si pak hovíte v polostínu a jen sem tam zachytíte nějaký ten sluneční paprsek, aby se neřeklo.

Bydlíte vedle Jabloně, Česneku, taky Devětsilu, Fialky a Hluchavky.

Jenže ne vždy je to taková pohoda.

Když něco povídáte Hluchavce, je to samé:

„Co? Můžeš to zopakovat? Víc nahlas! Ještě jednou? Cože?“

A to se pak moc nedomluvíte. Fialka je plachá a radši v tichosti odpočívá.

Česneku zase smrdí z pusu a Devětsil pořád spěchá, aby stačil vykvést, než se nad ním rozvinou jeho obrovské listy. Jabloň byla fajn.

Když byla ještě malý klíček, vzali jste ji pod své listy a vyprávěli o všem možném o čem si vyprávějí rostliny. Jenže pak Jabloň vyrostla a už jste ji přestali bavit.

Mnohem radši si povídala s Modřínem na druhé straně zahrady. Nejradši máte Sněženu.

Když si na jaře trochu přivstanete, zastihnete ji, jak sklízí svůj bílý koberec.

Jen tak trochu poklábosíte. Vždycky vám vypráví o tom, jak vypadá hranostaj v zimním kožíšku. I když vám to vypráví každý rok, vždycky vás to zajímá. Vy jí na oplátku vyprávíte o tom, jak vypadá hranostaj v kožíšku letním. Nemůžete si však povídat dlouho, ona přece jenom spěchá s úklidem bělounek květů. K ránu bývá chladno, ale to Sněžence nevadí.

Na druhou stranu Fialce bývá často zima a vám si neustále stěžuje.

Jak je to možné, že ona se třese zimou a Sněžence je teplo?

Devětsil – nejmoudřejší rostlina, kterou znáte – vždycky říká:

„Příroda někomu někde přidala a jinde zase ubrala.“ Vám to dává smysl, vždyť Fialka má krásné kvítky, není divu, že není otužilá.

Nakonec se k vám Fialka schoulí a je vám teplo a jste šťastní.

Když skončí mrazy, tak sledujete s Devětsilem sýkorky, jak sbírají větvičky, peříčka, mech, chmýří a listy. „A proč to dělají?“ ptáte se.

„To přece staví hnízdo pro mladé. Ty větvičky potom spletou dohromady a pověsí je na strom,“ odpoví vám Devětsil. A až do večera je sledujete, jak čiperně poskakují a splétají klacíky na nejvyšší větví Jabloně.

Pak, když se začínají zelenat koruny stromů, se Jabloň i Modřín probudí z hodně dlouhého zimního spánku, nasadí nové listy a začínají vytvářet poupata. Tulipány se v tu dobu tlačí na povrch a když je ten rok teplo, tak je ještě zahlédnete, jak si vztyčené urovnávají velké barevné květy. Na záhonku vpravo jsou žluté tulipány a vlevo červené. A občas vykvete nějaký ten červeno-žlutý.

K večeru, když se slunce ukládá k spánku, se ke spánku chystáte i vy.

Se západem uleháte pod zem, kde až do dalšího jara spíte...

Allan Edgar Poe: Havran (balada)) / přednes: Alžběta Šejnostová (12 let

Jednou o půlnoci, **maje** horečku a rozjímaje
nad divnými svazky vědy prastaré a **záslužné**
- když jsem klímal **v polospaní**, ozvalo se **znenadání**
velmi jemné zatukání na dvěře – **a pak už ne**.
„**Je to návštěva**, či **zdání**, bylo to **tak nezvučné**
- jednou jen **a pak už ne**.“

Ach, již při vzpomínce **blednu!** Myslím, že to bylo v **lednu**,
každý uhlík vrhal stín jen **přede mne a dál už ne**.
Toužil jsem po **kuropění**; - marně hledaje **v svém čtení**
ulehčení od hoře nad Lenorou – již **poslušné**
světice zvou Lenora – nad jménem dívky **nadvzdušné**,
jež byla mou **a teď už ne**.

Smutný šelest **záclon vlaje** z hedvábí a **ohýbá je**
s hrůzou – již jsem do té doby neznal ani **přibližně**;
abych skryl své **polekání**, říkal jsem si **bez ustání**:
„**Je to host**, jenž **znenadání** zaklepal tak **neslyšně**
- pozdní host, jenž **znenadání** zaklepal tak **neslyšně**
- jednou jen **a pak již ne**.“

Tu má **duše vzmužila se**; řek jsem **bez rozpaků** v hlase:
„**Prosím, pane, nebo paní**, odpustte mi **velmožně**;
avšak, byl jsem **v polospaní**, když jste přišel **znenadání**,
přeslechl jsem **zaklepání** – je to skoro **nemožné**,
že jste klepal vy“ - a poté otevřel jsem **úslužně**
- venku tma a **víc už ne**.

Hledě dlouho do tmy **z prahu**, stoje v pochybách a **v strachu**,
dlouho snil jsem, jak si nikdo netroufal snít **mimo mne**;
ale ticho **bez rušení**, ani slůvka **na znamení**,
jenom plaché **oslovení** „Lenoro!“ zní **zimničně**,
to já šeptám „Lenoro!“ - a ozvěna dí **zimničně**
jenom to a **víc už ne**.

Vrátil jsem se do **pokoje**, velmi divě se **a boje**,
když jsem zaslech trochu silněj nový šramot **poblíž mne**.
Jistě cos za **chumelice** padlo mi na **okenice**;
podívám se ze **světnice**, co jsi zač, kdo **budíš mne**
- ztlumím na okamžik **srdce**, najdu tě, kdo **budíš mne**;
- vítr a nic jiného **už ne**.

Vyrazil jsem **okenici**, když tu s velkou **motanicí**
vstoupil starodávný havran z dob, jež jsou tak **záslužné**;
bez poklony, **bez váhání**, vznešeně jak **pán** či **paní**
usadil se **znenadání** v póze velmi **výhružné**
na poprsí Pallady – a v póze velmi **výhružné**

si sedl jen **a víc už ne.**

J. S. Bach: Suita C dur (Sarabande) / violoncello: Sára GRACEROVÁ (16 let)

Pták v svém ebenovém **zjevu** ponoukal mne **do úsměvu**
vážným, přísným chováním, jež bylo velmi **vybrané**
- „Ač ti lysá chochol **v chůzi**, jistě nejsi havran **hrůzy**,
jenž se z podsvětního šera v bludné pouti **namane**
- řekni mi své pravé jméno, plutonovský **havrane!**“
- Havran děl: „**Už víckrát ne.**“

Žas jsem nad nevzhledem **ptáka**, jenž tak bez okolků **kráká**
bezobsažnou odpověď, jež prozrazuje **bezradné**;
velmi dobře **vím**, **že není** skoro ani **k uvěření**
pták či zvíře, **jež si lení** v póze velmi **záhadné**
na poprsí nade dveřmi – v póze velmi **záhadné**
a říká si: „**už víckrát ne.**“

Potom, sedě **na mramoru**, ustal havran **v rozhovoru**
jako duše v jedno slovo samotářsky **zabrané**
- až jsem si **řek v duchu**, takže nedošlo mu to **až k sluchu**:
„Věřím pevně na **předtuchu**, osud často **okrad mne**
- jak mé naděje, i on se k ránu odtud **vykradne.**“

Však havran dí: „**Už víckrát ne.**“

Zaražen, an **na mne hledí** s přiléhavou **odpovědí**,
říkám si: „Toť bezpochyby pochyť **velmi obratně**
od pána, jež **osud vedl** neštěstím a **navždy svedl**,
takže nic už **nedovedl** zpívat **než ty bezradné**
- pohřební a smutné písně, refrény, tak **bezradné**,
jako je: „**už víckrát ne!**“

Když však havran **bez ustání** ponoukal mne **k usmívání**,
přistrčil jsem křeslo mysle, že mne něco **napadne**,
když se vhroutím **do sametu** ve vzpomínkách **na tu větu**,
přemýšleje, **co as je tu**, nad čím řek své **bezradné**,
nad čím příšerný ten pták zde říká svoje **bezradné**
„**už víckrát ne.**“

Tak jsem seděl **nad dohady**, mlčky, marně, **bez nálady**
pod ptákem, jenž v hloubi prsou nepřestával **bodat mne**,
kles jsem s zamýšlenou **tváří** do podušky **na polštáři**,
na niž padá lampa, **v záři** matné, mdlé a **malátné**,
ale do níž nevboří své ruce, mdlé a **malátné**,

- ona víckrát, **víckrát ne**.

Zdalo se, že **u stínidla** houstne světlo **od kadidla**,
že se bezpochyby anděl v zvoncích z nebe **propadne**.
„Chudáku, tvůj **Bůh ti v zpěvu** posílá sem **pro úlevu**
balzám na tvou **starou něhu**, po němž navždy **vychladne**,
po němž láska k Lenoře v tvé mysli navždy **zapadne**“

- však havran děl: „Už **víckrát ne**.“

„Proroku,“ dím, „mene **tekeli**, ať jsi pták anebo z **pekeli**,
synu podsvětí, a přece proroku, pojď **hádat mně**
- statečně, byť opuštěný žiji zaklet **v této zemi**,
dům mám hrůzou **obklíčený**, zda tvá věštba **uhádne**,
zdali najdu balzám v smrti, zda tvá věštba **uhádne**“

- havran dí: „Už **víckrát ne**.“

„Proroku,“ dím, „mene **tekeli**, ať jsi pták anebo z **pekeli**,
při nebi, jež nad námi je, při Bohu, jenž **leká mne**,
rci té duši, **jež žal tají**, zdali aspoň **jednou v ráji**
tu, již svatí **nazývají** Lenora, kdy **přivine**,
jasnou dívku Lenoru kdy v náruči své **přivine**“

- havran dí: „Už **víckrát ne**.“

„Tos řek jistě **na znamení**, že se chystáš **k rozloučení**,
táhni zpátky do bouře a do podsvětí, **satane!**
- nenech mi tu, **starý lháři**, ani pířka **na polštáři**,
neruš pokoj **mého stáří**, opust' sochu, **havrane!**
Vyndež zobák z mého srdce, opust' sochu, **havrane!**“

Havran dí: „Už **víckrát ne**.“

Pak se klidně **ulebedí**, **stále sedí**, **stále sedí**
jako ďábel na bělostných ňadrech Pallas **Athéne**;
oči v snění **přimhouřeny** na pozadí **bílé stěny**,
lampa vrhá **beze změny** jeho stín, jímž **uhrane**
- a má duše z toho stínu, jímž mne navždy **uhrane**.

nevzchopí se – **víckrát ne**.

Franz Liszt, Etude S. 136 č. 1 C dur / klavír: Klára Gibišová (9 let)

Erich Fried: Například / přednes: Michaela Lavická (14 let)

Například

Ledasco může být směšné...

Například

políbit telefon
když v něm
uslyším tvůj hlas.

Ještě směšnější
a smutnější
by bylo

telefon
nepolíbit,

když nemůžu
políbit tebe.

Bohuslav Martinů: Pohádka / klavír: Johana Vítová (9 let)

Rudyard Kipling: Jak velryba ke svému hrdlu přišla / přednes: Alžběta Šejnostová (12 let)

Bylo nebylo, Zlatíčka moje, před dávnými a dávnými lety žila v moři Velryba, a ta pojídala ryby. Snědla hvězdicí a jehlici, a úhoře a piskoře, a žraloka a rejnoka, a pstruha a jeho druha, a delfilína a krabilína a vážně strrrrašně zuřivého lína. Všechny snědla tou svou tlamou – tákhle! Až nakonec zbyla v moři jen jediná docela malá ryba, a to byla Rybka Lstivá, a ta plavala kousek za Velrybiným pravým uchem tak, aby byla v bezpečí. A tehdy se Velryba postavila na ocas a prohlásila: „Mám hlad.“

A ta malá Rybka Lstivá řekla malým, lstivým hláskem:

„Mocný a vznešený Kytovče, ochutnal jsi někdy Člověka?“

„Ne,“ řekla Velryba. „Jaké to je?“

„Pěkné,“ řekla Rybka Lstivá. „Pěkné, ale těžko stravitelné.“

„Tak mi jich pár přines,“ prohlásila Velryba a ocasem zpěnila moře.

„Jeden za čas docela stačí,“ řekla Rybka Lstivá. „Když doplaveš na padesátou rovnoběžku severní šířky, čtyřicátý poledník západní délky, najdeš tam jednoho

na voru sedícího, uprostřed moře, jen v krátkých modrých plátěných kalhotách

se šlemi (na šle nesmíš zapomenout, Zlatíčko) a s velkým nožem zavírákem, ztroskotaného

Námořníka, který, což bych ti neměla zamlčovat, je muž nekonečně bystrý a duchapřítomný.“

A tak Velryba plavala a plavala k padesáté rovnoběžce severní šířky, čtyřicátému poledníku západní délky, tak rychle, jak jen dovedla, a našla tam jednoho jediného, na voru sedícího, uprostřed moře, jen v krátkých modrých kalhotách se šlemi (obzvláště si zapamatujte ty šle, Zlatíčka) a s velkým nožem zavírákem, osamělého ztroskotaného Námořníka, který si ráchal prsty ve vodě. (Maminka mu to ráchání dovolila, jinak by to nikdy neudělal, neboť to byl muž nekonečně bystrý a duchapřítomný).

Pak Velryba otevřela pusu móc a móc a móc a zhltna toho ztroskotaného Námořníka a vor, na kterém seděl, a jeho krátké modré plátěné kalhoty i se šlemi (na které nesmíte zapomenout) a nůž zavírák – všechno to spláchla dolů do svých teplých, tmavých útrob, a pak mlaskla rty – tákhle – a třikrát se dokolečka otočila na ocase.

Ale jakmile Námořník, což byl muž nekonečně bystrý a duchapřítomný, zjistil, že se opravdu nachází v teplých, tmavých útrokách Velryby, tak řval a lál, a křičel a řičel, a vzdychal a kýchal, a dupal a křupal, a skákal a krákal, a bušil a rušil, a hučel a skučel, a hrkal a frkal, a ječel a mečel, a hartusil a rámusil, a duněl a funěl, a chrčel a vrčel, a tančil námořnický dupák a Velryba se cítila namouduši strašně nešťastně. (Nezapomněli jste na šle?)

A tak řekla Rybce Lstivé:

„Tenhle člověk je těžko stravitelný, a ještě kvůli němu škytám. Co mám dělat?“

„Řekni mu, ať vyleze,“ odpověděla Rybka Lstivá.

A tak Velryba zavolala dolů do svého vlastního hrdla na ztroskotaného Námořníka:

„Vylez a chovej se slušně. Mám z tebe škytavku.“

„Tak to tedy ne!“ řekl Námořník. „Nic tak, ba dočista naopak. Vezmi mě k mému rodnému pobřeží a k bílým útesům Albionu, a pak o tom popřemýšlím.“

A začal tančit víc než kdy dřív.

„Raději bys ho měla vzít domů,“ radila Velrybě Rybka Lstivá. „Měla jsem tě varovat, že je to muž nekonečně bystrý a duchapřítomný.“

A tak Velryba plavala a plavala a plavala tak usilovně, jak to jen se škytavkou šlo, až nakonec spatřila Námořníkovu rodnou pobřeží a bílé útesy Albionu, a vyřítla se do půli pláže, a otevřela pusu šíř a šíř a šíř, a řekla:

„Přestup na Vinčestr, Ašuelot, Nošuu, Kýnu a stanice Fíííčburské dráhy“ – a zrovna jak řekla „Fíííč“, Námořník jí vyšel z tlamy.

A zatímco Velryba plavala, tak Námořník, což byl muž nekonečně bystrý a duchapřítomný, vzal svůj nůž zavírák a rozsekal vor a vyrobil z něj mřížku, uspořádanou křížem krážem, a mocně ji posvazoval šlemi (teď víte, proč jste neměli zapomenout na šle!), a tuhle mřížku pořádně a pevně zahákl Velrybě v hrdle, takže se tam zasekla! A zarecitoval následující Strofu, kterou, protože jste ji ještě neslyšeli, vám teď povím:

V křížku skoro v bříšku na šířku máš mřížku.

A pak vylezl na písčnou pláž, a šel domů ke své mamince, která mu předtím dovolila ráchat si prsty u nohou ve vodě, a oženil se a žil šťastně až do smrti. Stejně jako Velryba.

A od toho dne kvůli mřížce, která jí uvízla v hrdle a která nešla ani vykašlat, ani spolknout, nemohla jíst nic kromě dočista malilinkatých rybiček; a to je důvod, proč dnes velryby nikdy nejdí lidi nebo chlapce nebo holčičky.

Malá Rybka Lstivá se šla schovat do bahna, pod Práh Rovníku. Bála se totiž, že by se na ni Velryba mohla zlobit. Námořník si vzal nůž zavírák domů. Když šel ven na pláž, měl na sobě krátké modré plátěné kalhoty. Šle už neměl – vždyť víte, byla jimi svázaná mřížka.

A to je konec téhle pohádky.

Fryderyk Chopin, Fantazie Impromptu, Op. 66 / klavír: Klára Gibišová (9 let)

- RYBÁŘ Povíme vám pohádku: o Rybáři...
- RYBÁŘKA Rybáče...
- RYBKA A Zlaté rybce!
- RYBÁŘKA Žijeme opravdu
ale opravdu v malé chatrči.

A jsme opravdu
ale opravdu chudí.
- RYBÁŘ Vyplouvám opravdu
ale opravdu každý den na moře
a chytám ryby.
- RYBÁŘKA A já vařím opravdu
ale opravdu skvělou rybí polévku.
- RYBÁŘ A taky každý den.
- RYBÁŘKA Když nic nechytíš, domů se nevracej!
- RYBÁŘ Moře je **klidné**.
Slunce **svítí**...
Je tak **vlídné**...
Co se to v té síti **třpytí**?
- RYBKA Dobrý den, **rybáři**.
Jsem **rybka zlatá**,
- dcera podmořského **krále**.
Vrať mě! Můj život **je v moři**.
Splním ti přání, - **natotata!**
Jedno, dvě a tak **dále**...
- RYBÁŘ Jsi krásná! - Šupiny zlaté,
poseté **drahokamy**.
Tak já chytil **zlatou rybku!**
Pustím tě zpátky **do moře**.
Nedám tě **na polívku**,
podle receptu **naší mámy**...
- co nakonec stejně zkysne **v komoře**.
- RYBKA Děkuju, rybáři. Pozdravuj **ženu!**
- RYBÁŘKA Proč sis nevybral **odměnu?**
Udělal jsi velkou **chybu!**
Chtěla ti splnit **tři přání**.
Oblékni se, **obuj si kecky**,
běž k moři a zavolej **rybu!**
Řekni jí, **že chceme necky**.
Rozumíš, - chci pořádný necky **na praní!**

RYBÁŘ Zlatá rybko, **slyš má slova**,
vylez z vody, **zjev se znova**.
Žena se **souží**,
prádlo pere **v louži...**

RYBKA Co si přeješ, rybáři?

RYBÁŘ Bud' tak hodná
a splň **nám přání!**
Rybko, dej mojí **ženě necky**.
Já vím, že to **přehání**.

RYBKA Jdi domů, rybáři.
Ať tě Bůh **ochrání!**

RYBÁŘ Připadám si **tak pokrytecký...**

RYBÁŘKA Necky jsou pěkné malované,
ale já chci ještě nový dům.
Anebo radši **rovnou hrad!**
Tak se k té zlaté **rybě vrať!**
Stanu se **králem!**
Přece nebudu v těch neckách
sama prát.

RYBÁŘ Rybičko Zlatá, vyjdi **ven z vody**,
ať stane se, co **má se stát**.
Nikdy nevěřím na **náhody...**
Má žena je cvok, ale **mám ji rád**.

RYBKA Tady jsem. Co si přeješ, rybáři?

RYBÁŘ Rybko, rybičko!
Rybko zlatá!
Splníš mi přání, - **natotata?**
Jedno, dvě **a tak dále...**

RYBKA Jasně, tvoje žena **chce být králem**.
Jsi dobrák...
- Co pro ni všechno **uděláš!**
Nevadí ti, že ti bude **žena kralovat?**

RYBÁŘ Nevadí, jen když se z toho **bude radovat**.

RYBKA Trochu mě to **zaráží...**
No, splním jí i tohle přání.
Vrať se domů, už **má, co chtěla**.
A tobě dám fáro i **s garáží**,
ať z toho taky **něco máš**.

RYBÁŘ To skvostné sídlo a šaty, zlato, **drahokamy!**
To vše ti patří **ženo, jsi šťastná?**
Rybka vyplnila **tvoje přání.**
V těch šatech jsi **opravdu krásná.**

RYBÁŘKA Teď jsem si něco **připomněla...**
Na dnešek se mi zvláštní **sen zdál...**

RYBÁŘ Nezačínej zase... Copak je ti to **málo?**
Neposílej mě zpátky, ženo!
Co se to s tebou jen **stalo?**

RYBÁŘKA Vrať se k moři a neodmlouvej, to se **nedělá!**
Nejsem tvá žena, jsem **tvůj král!**
Přikaz té rybě, - ať ze mě papeže **udělá!**
Co papeže? - Ať je ze mě **Bůh!**

RYBKA Celá země se **zachvěla**
- blesky a hromy! Pak ticho...
Najednou pročistil se **vzduch...**
A všechna kouzla **zmizela.**

RYBÁŘ Rybářka na muže se **usmívá.**
Kam poděla se ta ženská **bláznivá?**

RYBÁŘKA Moře je zas **klidné.**
A slunce, jak **pěkně svítí...**
Je tak **vlídné...**

RYBÁŘ Kolem chatrče rázem vykvetlo **jarní kvítí.**

RYBKA A tak tam spolu žijí opravdu ..
ale opravdu chudě.

RYBÁŘKA Rybář dál vyplouvá každý den na moře
a chytá ryby.

RYBÁŘ A rybářka z nich každý den vaří opravdu
ale opravdu skvělou rybí polévku.
Dál pere prádlo v kaluži, a je šťastná...

RYBKA A zlatá rybka se občas v moři zatřpytí,
a nechá se ulovit,
aby mohla dalším lidem plnit jejich přání.

RYBÁŘ Rybář ale zlatou rybku už nikdy víc na moři nespatriil.

RYBÁŘKA Asi už její kouzla nepotřebuje...

Gabriel Fauré: Elegie / Nadě Strnadová (10 let) / klavír: Václav Mlčoch

V pradávných, velmi dávných **dobách**,
kdy ještě věřil lid i **knížata**,
že hvězdy visí na železných **skobách**
a zem je jako koláč **placatá**,
žil jeden král a ten měl **krutý zvyk**:

když oženil se, dal druhý den **zrána**
svou **ženu stít**.

I zoufá každá **panna**,
když král se ohlásí, co **nápadník**.

Jednou se zalíbila **tomu králi**
spanilá dívka, jménem **Šahrazád**.

Otec a matka hned se **rozplakali**,
že mají králi hezkou **dceru dát**.

Dívka však nebyla jen **spanilá**,
byla i chytrá, vtipu měla **za tři**,
vždyť k pravé kráse vtip a rozum **patří**,
bez bázně králi ruku **slíbila**.

Slaví se svatba s velikými **hody**,
mají tam jídla z cukru, **z ovoce**,
pomerančové, malinové **vody**,
medu víc, než je vody **v potoce**,
s růžemi jasmín **voní ze zahrad**,
v kašnách tam zlaté rybky **dovádějí**,
v cypřiších, dubech, v houští **ptáci pějí**
a skryté harfy **nepřestanou hrát**.

Snesla se noc a stolovníci **vstali**,
zbyl tu jen král, s ním krásná **Šahrazád**.

„Nechodme ještě spát,“ řekla **králi**.

Král poslechl, a ještě **nešli spát**.

„Povím Ti, chceš-li, hezkou **pohádku**,“
dál praví Šahrazád a **rukou loví**
ze zlaté mísy kousek **fondánový**,
„pěkně se poslouchají **za chládku**.“

Nad zahradami vyšel měsíc **bledý**.
Král, roztomilou ženou **okouzlen**,
přikývl, aby vyprávěla **tedy**.

Vypráví dlouho, venku **už je den**,
pohádky však je sotva **polovic**.

„Víš co, má drahá,“ dí král **nevyspalý**,
„dopovíš mi to večer.“

- „**Ano, králi,**“
rozjasní žena svoji **krásnou líc**.

A večer králi vypravuje **dále**.

Když skončí, začne novou **pohádku**,
celou noc vypráví a baví **krále**,
poslouchá se to hezky **za chládku**.

Vychází slunce, **pohádky je půl**,
i jde král spát, že večer **se zas doví**,
jak skončí tento příběh **pohádkový**,
vždyť ani chvilku **v noci neusnul**.

Diví se všichni, že je **nová žena**
živa a zdráva. Proč ji **šetří král**?

Šahrazád usmívá se **potěšena**,
že na pohádky král se **chytit dal**.

A vypráví mu dále, noc, co **noc**,
král poslouchá a poslouchal by **stále**
pohádky dlouhé, krátké, velké, **malé**,
Šahrazád už má nad manželem **moc**.

Šahrazád králi **dlouho vyprávěla**,
tisíc a jednu noc jí **naslouchal**,
slavičí píseň **ze zahrady zněla**
a jasmín voněl, svěží **vánek vál**,
svou ženu za nic byl by **nedal král**.

A sedm z jejích **pohádek Vám povím**,
voní v nich růže **s květem jasmínovým**
a žhne v nich slunce z pouští, z holých **skal**.

Jsou krásné, přitom vtipu mají **za tři**,
vždyť k pravé kráse hodně vtipu **patří**.

A nemusí je znát jen onen **král**.

Však dříve, nežli budu pokračovat **dál**,
z celého dne již znavena **uléhám**
stejně nevyspalá jako onen **král**,
přesto zvědava, co dít se bude **dál...**

Snad někdy příště dovyprávím ten **příběh vám**.

Nikolai Rimsky-Korsakov: Scheherazade (téma) / klavír: Johana Vítová a Marie Vítová